TYÖHYVINVONNIN AARREARKUN TYÖKALU

Työpaikkahuumorin lämpömittari

Työkalun avulla tiimi tunnistaa huumorin rajat. Huumori voi yhdistää tai sulkea ulos. "Vitsi", joka on toisesta hauska, voi olla toiselle ahdistava.

Hyödyt

- Huumori on työpaikan voimavara, mutta on tärkeä pitää huolta, että huumori säilyy kunnioittavana.
- Rajojen tunnistaminen vähentää väärinymmärryksiä.

Ohje työkalun käyttöön

1. Käykää läpi huumorin ryhmät (liitteenä).
2. Piirtäkää esim. taululle jana, jonka toisessa päässä on yhdistävä huumori ja toisessa turvaton ja loukkaava huumori.
3. Sijoittakaa kukin vuorollaan yksi työpaikkahuumorin tilannekortti (liitteenä) janalle ja perustelkaa, miksi sijoititte lapun juuri siihen kohtaan.
    - Vaihtoehto: Jokainen miettii vuorollaan yhden tilanteen, kirjoittaa sen post it –lapulle, sijoittaa janalle ja perustelee, miksi sijoitti tilanteen kyseiseen kohtaan janaa.
4. Keskustelkaa yhdessä perustelusta:
    - Onko tilanteessa tunnistettavissa useita näkökulmia?
5. Keskustelkaa yhdessä:
    - Mikä on minulle tyypillinen huumorin keino? Mikä voi olla riskialtista omassa huumorissani?
    - Minkälaista huumoria meidän työyhteisössämme esiintyy (ks. huumorin ryhmät)?
    - Mitä meidän kannattaa jatkossa välttää?
    - Miten toimimme, jos raja ylittyy?

Työkaluun liittyvä lisämateriaali

- Huumorin ryhmät (pdf)
- Työpaikkahuumorin tilanteet (pdf))

INFO

Tarve
Haastavien tilanteiden ratkaiseminen

Kenelle
Tiimille

Kesto
30-45 min

Tarvikkeet
- Fläppitaulu tai vastaava huumorijanan piirtämiseen
- Huumorin ryhmät -liite
- Työpaikkahuumorin tilannekortit tai post-it-lappuja ja kyniä

Työterveyslaitos

Euroopan unionin osarahoittama

HUUMORIN RYHMÄT

Yhdistävä huumori

1. ME-HUUMORI
Nauretaan yhdessä tilanteille, arjelle, yhteisille haasteille.

2. LEMPEÄ ITSEIRONIA
Nauretaan omille mokille tai inhimillisyydelle. Ei kuitenkaan itsensä lyttäämistä.

3. HYVÄNTAHTOINEN NALJAILU
Edellyttää luottamusta ja tasavertaista asemaa. Tiimien välinen hyväntahtoinen piikittely.

Riskialtis huumori

4. SARKASMI
Voi olla hauskaa, mutta tulkinta vaihtelee helposti.

5. KUITTAILUT HENKILÖN OMINAISUUKSISTA
”Sä olet aina myöhässä” -tyyli. Riskeinä tulkinta ja saman vitsin toistaminen.

6. VITSIT KOHDISTUVAT ERI ASEMASSA OLEVIIN
Hierarkiassa ”alaspäin” nauraminen on riskialttiimpaa. Ammattiryhmien hierarkia

Turvaton huumori

7. PIIKITTELY JA NOLOSTUTTAMINEN
Nauru syntyy jonkun kustannuksella. Tarkoitus ”opettaa” tai nolata.

8. SYRJIVÄ / STEREOTYPIOIHIN PERUSTUVA
Kohdistuu taustaan, sukupuoleen, ikään, kulttuuriin, uskontoon tms.

9. SEKSUAALIS-SÄVYTTEINEN
Lähes aina työpaikalla riskialtista – vaikka “tarkoitus oli vain nauraa”.

Mukaillen: Martin, Puhlik-Doris, Larsen & Weir (2003) Humor Styles Questionnaire (HSQ)

Työterveyslaitos

Euroopan unionin osarahoittama

TYÖPAIKKAHUUMORIN TILANTEET

Leikkaa kortit. Jokainen sijoittaa vuorollaan yhden kortin huumorijanalle.

YHDISTÄVÄ | TURVATON JA LOUKKAAVA

Vitsailu toisen murteesta	“Tämä on vain meidän porukan huumoria”, mutta uusi työntekijä vetäytyy hiljaiseksi.	Itseironinen huumori: joku vitsailee aina omasta toiminnastaan.
Työntekijä nauraa toisen virheelle.	Sarkastinen kommentti: “Joo joo, ei mitään kiirettä. Lapset varmaan odottaa mielellään ruokaa.”	”Tää on tätä internetsiä. Sun aikana se oli varmaan kynä ja paperi.”
Työntekijä korottaa usein ääntään toiselle ja naurahtaa, että on ”suora ihminen”.	Toistuva vitsailu toisen erilaisesta työtavasta kahvipöydässä.	Yksittäinen tyly viesti sähköpostissa. Viestin kirjoittaja toteaa, että se oli vaan ”huono läppä”.